

Cele lekcji – wymagania ogólne

- nabywanie zdolności argumentowania za potrzebą korzystania z rozumu oświeconego wiarą;
- posługiwanie się wiedzą historyczną, która udowadnia wkład ludzi Kościoła w rozwój nauki.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- na podstawie fragmentu encykliki *Fides et ratio* podaje argumenty potwierdzające tezę o konieczności współpracy między wiarą a intelektem;
- samodzielnie rozpoznaje braki w argumentacji ateistów.

Wartości

- kształtowanie postawy wdzięczności za wiarę i możliwość rozwoju intelektualnego.

Propozycja realizacji

Wprowadzenie

Metoda – czytanie z podziałem na role. Nauczyciel wybiera dwóch uczniów, prosząc ich o odczytanie tekstu z podziałem na role (załącznik 1). Następnie pyta uczniów, czy znają inne przykłady duchownych, którzy wnieśli wkład w rozwój cywilizacyjny i kulturowy. Nauczyciel może wskazać na przykłady podane w materiale (materiał 1).

Podsumowanie: ludzie Kościoła byli mecenasami sztuki, a także od wieków dbali o rozwój technologiczny. Kościół dba o rozwój cywilizacyjny, nie uciekając od rozwoju nauki.

Rozwinięcie tematu

Metoda – praca z wideo. Nauczyciel wyświetla film: *Bóg wg Alberta Einsteina*, dostępny w serwisie YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=sRgeZXp65a4> (dostęp: 17.07.2022). Następnie prosi uczniów o skonstruowanie dwóch wniosków odnoszących się do treści filmu.

Podsumowanie: nie można wykluczyć obecności Boga, posługując się argumentem potwierdzającym istnienie zła. Zło jest brakiem dobra, efektem ubocznym braku Boga w życiu człowieka.

Metoda – burza mózgów. Nauczyciel wyjaśnia, kim jest ateista: osoba, która zaprzecza istnieniu Boga (jakiegokolwiek formy boskości, osobowej czy bezosobowej). Następnie prosi uczniów o sformułowanie pytań, które zadaliby ateście przekonanemu o nieistnieniu Boga. Najciekawsze i prowokujące do myślenia pytania nauczyciel zapisuje na tablicy (podczas dalszych etapów lekcji będzie się do nich odwoływał).

1. Jak to się stało, że istnieją byty myślące i czujące – ludzie?
2. Czy Teoria Wielkiego Wybuchu w jakikolwiek sposób wyjaśnia sens życia?
3. Stół stworzył człowiek, a kto stworzył zachód słońca?
4. Jeśli nie istnieje Bóg, nie przeraża cię brak wizji życia po śmierci?
5. Po co cierpienie?
6. Dlaczego szczęście nie prowadzi się wyłącznie do hedonizmu i materializmu?

Podsumowanie: istnieje w nas duża liczba pytań, na które nie znajdujemy odpowiedzi, posługując się wyłącznie nauką. Rozum wyjaśnia tylko część kwestii związanych z fizyką, biologią czy chemią. Wiara pomaga zrozumieć sens życia i odpowiada na pytania egzystencjalne.

Metoda – interpretacja tekstu. Nauczyciel prosi o odczytanie fragmentu encykliki św. Jana Pawła II *Fides et ratio* (podręcznik, s. 405) i zapisanie wniosków do zeszytu.

Zakończenie

Chrześcijańska tradycja intelektualna zrodziła się z pragnienia przyswojenia sobie treści wiary sercem i umysłem. Wiara bez rozumu nie istnieje; podobnie jak niemożliwy jest rozum pozbawiony wiary. Istnieje między nimi nierozdzielna więź: rozum kieruje do wiary, wiara zwraca się ku intelektowi. Biblia nie jest podręcznikiem fizyki, chemii czy biologii, bowiem nie wyjaśnia nauk empirycznych. Pozwala natomiast zrozumieć sens życia i odpowiada na pytania egzystencjalne.

Notatka

Uczniowie wypisują trzy dowolne nazwiska duchownych, którzy byli odpowiedzialni za rozwój cywilizacyjny (na podstawie narracji nauczyciela) oraz wnioski z lektury fragmentu encykliki *Fides et ratio*.

Korelacja z edukacją szkolną

- język polski – analiza i interpretacja tekstów;
- historia – poznanie słynnych osób, prekursorów w dziedzinach naukowych.